

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Το 2^ο Κεφάλαιο της Φυσικής Γ' Γυμνασίου, είναι το κατ' εξοχήν κεφάλαιο, που προσφέρεται για μετωπική εργαστηριακή διδασκαλία για τους εξής λόγους:

- Γίνονται κατανοητές δύσκολες έννοιες της Φυσικής καθώς αναδεικνύεται η χρησιμότητά τους
- Συνδέεται η θεωρία με την εφαρμογή της στην καθημερινή μας ζωή (οικιακό δίκτυο)
- Ασκείται η παρατηρητικότητα και η επινοητικότητα
- Απαιτείται απλός και φθηνός εξοπλισμός
- Εξασκεί στη χρήση οργάνων του εμπορίου (πολύμετρα)

Προτείνονται 3 εργαστηριακές ώρες με αντίστοιχα φύλλα εργασίας.

- 1. Ηλεκτρικό κύκλωμα – χρήση οργάνων**
Μετά την ολοκλήρωση των παραγράφων 2.1 και 2.2, με στόχο να συνδέουν σωστά τα όργανα
- 2. Νόμος του Ωμ**
Στην παράγραφο 2.3, με στόχο να επεξεργαστούν μετρήσεις έτσι ώστε να είναι σε θέση να συμπεράνουν ποιοι αγωγοί υπακούουν στο νόμο (με αντιστάτη) και ποιοι όχι (με λαμπάκι)
- 3. Σύνθετα ηλεκτρικά κυκλώματα** (με λαμπάκια)
Σαν εισαγωγή στην παράγραφο 2.5, με στόχο να κατανοήσουν τον τρόπο σύνδεσης των ηλεκτρικών συσκευών στο σπίτι τους

Απαιτούμενα όργανα (ανά ομάδα μαθητών)	Κόστος (€)	Προμηθευτής
2 πολύμετρα	8 (4€ ανά τεμάχιο)	Παπαϊωάννου Μιχάλης www.toolstore.gr
5 καλώδια κροκοδειλάκια	2,45 (σετ 10 τεμαχίων 4,90€)	Διερευνητική Μάθηση
2 λαμπάκια	0,60 (σετ 10 τεμαχίων 2,90€)	Διερευνητική Μάθηση
2 βάσεις για λαμπάκια	3,80 (1,90€ ανά τεμάχιο)	Διερευνητική Μάθηση
1 διακόπτη	1,90	Διερευνητική Μάθηση
1 αντιστάτη 100Ω	0,20	Ηλεκτρονικά είδη
2 πλακέ μπαταρίες	4,50	Σούπερ μάρκετ

Συνολικό κόστος: **21,45€**

1^η εργαστηριακή ώρα: ΜΕΛΕΤΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΩΜΑΤΟΣ

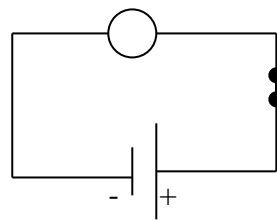
- ΣΤΟΧΟΙ:
1. Συναρμολόγηση ηλεκτρικού κυκλώματος
  2. Χρήση των οργάνων αμπερόμετρου και βολτόμετρου

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΟΡΓΑΝΑ

1. Ηλεκτρική πηγή (μπαταρία) 4,5V	4. Καλώδια
2. Διακόπτης	5. Πολύμετρο σαν Αμπερόμετρο
3. Λαμπάκι σε βάση	6. Πολύμετρο σαν Βολτόμετρο

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ :

1. Συναρμολόγησε το ηλεκτρικό κύκλωμα .

2. Κλείσε το διακόπτη.
Τι παρατηρείς ;

Πού οφείλεται;

3. Στη καθημερινή μας ζωή λέμε : «άνοιξε το διακόπτη για να ανάψει το φως» είναι σωστή έκφραση ;
Δικαιολόγησε

4. Συναρμολόγησε εκ νέου το ηλεκτρικό κύκλωμα χρησιμοποιώντας το αμπερόμετρο και το βολτόμετρο.
(θυμήσου πως μάθαμε ότι συνδέεται το κάθε όργανο)

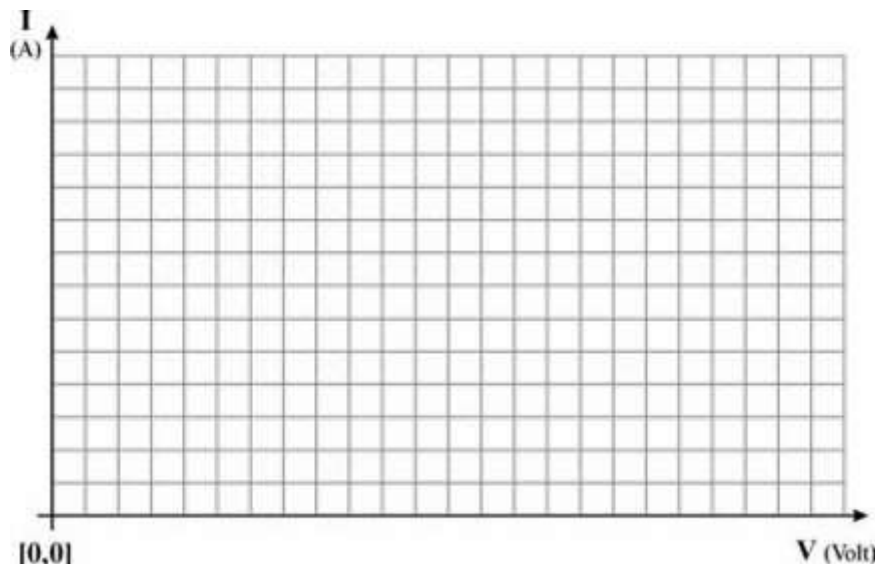
Κλείσε το διακόπτη και κατέγραψε τις ενδείξεις των οργάνων

$$U = \dots\dots\dots \quad I = \dots\dots\dots$$

5. Φτιάξε τη σχηματική αναπαράσταση του ηλ. κυκλώματος που πραγματοποίησες.

3. Τοποθέτησε τα πειραματικά σημεία έντασης (I) – τάσης (V) στο παρακάτω σύστημα αξόνων

4. Σχεδιάσε τη γραμμή που περνά από το σύνολο των σημείων. Είναι ευθεία;.....
Επαληθεύεται ο νόμος;.....

Ο αντιστάτης υπακούει στο νόμο του ohm; (γιατί;)

Υπολόγισε την αντίσταση του αντιστάτη από την κλίση της γραμμής

5. Στο αρχικό κύκλωμα, στη θέση του αντιστάτη, **τοποθέτησε λαμπτήρα** και συμπλήρωσε τον πίνακα.

6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2			
Τάση V	Ένταση I	Αντίσταση $R=V/I$	Μέση Αντίσταση
0			

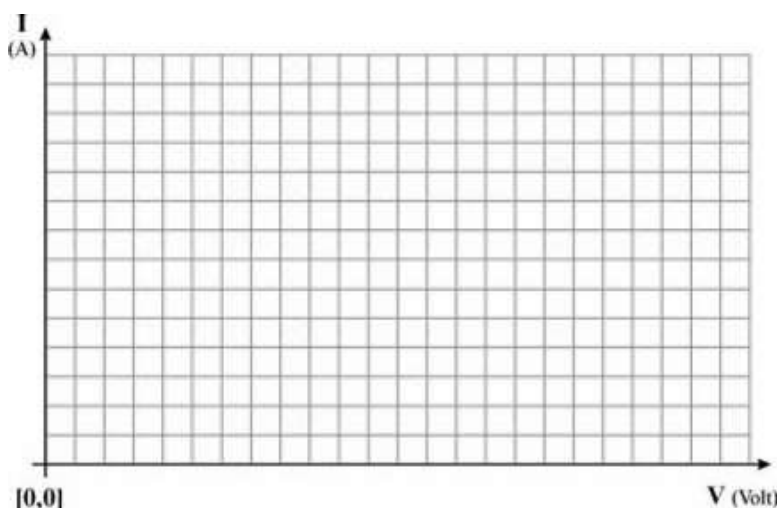
Τοποθέτησε τα πειραματικά σημεία έντασης (I) – τάσης (V) στο παρακάτω σύστημα αξόνων

7. Σχεδιάσε τη γραμμή που περνά από το σύνολο των σημείων.
Είναι ευθεία;.....
Επαληθεύεται ο νόμος;.....

Το λαμπάκι υπακούει στο νόμο του ohm;

(γιατί;)

Η αντίστασή του είναι σταθερή;

3^η εργαστηριακή ώρα: ΣΥΝΘΕΤΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΥΚΛΩΜΑΤΑ

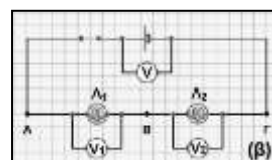
ΣΥΝΔΕΣΗ ΣΕ ΣΕΙΡΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ

ΛΙΓΗ ΘΕΩΡΙΑ

Σύνθετο ηλεκτρικό κύκλωμα είναι αυτό που περιλαμβάνει 2 ή περισσότερους καταναλωτές (λαμπτήρες ή άλλες ηλεκτρικές συσκευές, αντιστάτες, ...)

Κύκλωμα **σύνδεσης σε σειρά** έχουμε όταν οι καταναλωτές συνδέονται ο ένας τον άλλον, έτσι ώστε να διέρχεται από αυτούς το ίδιο ηλεκτρικό ρεύμα (ίδιας δηλαδή έντασης).

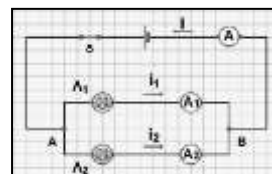
οπότε $I=I_1=I_2$ όμως $V_{ΑΓ}=V_{ΑΒ} + V_{ΒΓ}$ $V_{πηγής}=V_1 + V_2$

μετά

Κύκλωμα **σε παράλληλη σύνδεση** έχουμε όταν οι καταναλωτές έχουν κοινά συνδεδεμένα με τους πόλους της ηλεκτρικής πηγής. Η τάση στα άκρα τους είναι και ίση με την τάση της πηγής.

οπότε $V_{ΑΒ}=V_1 = V_2 =V_{πηγής}$ όμως $I=I_1+I_2$ δηλαδή διαρρέονται από διαφορετικής έντασης ρεύμα

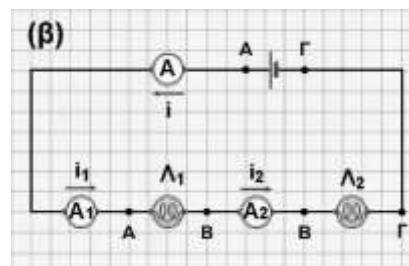
άκρα ίδια

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΟΡΓΑΝΑ

1. Ηλεκτρική πηγή 4,5V	4. Καλώδια
2. Διακόπτης	5. Πολύμετρο σαν Αμπερόμετρο
3. 2 λαμπάκια	6. Πολύμετρο σαν Βολτόμετρο

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Συναρμολόγησε το ηλεκτρικό κύκλωμα συνδέοντας **σε σειρά 2 λαμπάκια**.

2. Αλλάζοντας κάθε φορά την θέση του αμπερόμετρου μίτρησε την ένταση του ηλ. ρεύματος. Αφαίρεσε το αμπερόμετρο και με το βολτόμετρο μίτρησε την τάση και συμπλήρωσε τον πίνακα:

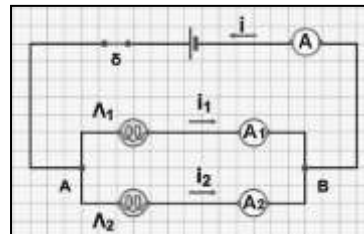
	Τάση (V)	Ένταση (A)
Λαμπάκι 1	$V_1 =$	$I_1 =$
Λαμπάκι 2	$V_2 =$	$I_2 =$
πηγή	$V =$	$I =$

Υπολόγισε $V_1 + V_2 =$

Ποιά συμπεράσματα βγάζεις για τις τάσεις και την ένταση του ρεύματος;

3. Θέσε εκτός λειτουργίας (ξεβίδωσε) το ένα λαμπάκι, τι παρατηρείς;

4. Συναρμολόγησε το ηλεκτρικό κύκλωμα συνδέοντας **παράλληλα 2 λαμπάκια**.

5. Αλλάζοντας κάθε φορά την θέση του αμπερόμετρου μέτρησε την ένταση του ηλ .ρεύματος. Αφαίρεσε το αμπερόμετρο και με το βολτόμετρο μέτρησε την τάση και συμπλήρωσε τον πίνακα:

	Τάση (V)	Ένταση (A)
Λαμπάκι 1	$V_1 =$	$I_1 =$
Λαμπάκι 2	$V_2 =$	$I_2 =$
πηγή	$V =$	$I =$

Υπολόγισε $I_1 + I_2 =$

Ποιά συμπεράσματα βγάζεις την τάση και τις εντάσεις των ρευμάτων;

6. Θέσε εκτός λειτουργίας (ξεβίδωσε) το ένα λαμπάκι, τι παρατηρείς;

7. Από τα συμπεράσματα που έβγαλες και από την εμπειρία σου, ποια πιστεύεις ότι είναι η συνδεσμολογία των ηλεκτρικών συσκευών σπίτι σου, παράλληλη ή σε σειρά;

Με ποιά επιχειρήματα μπορείς να στηρίξεις την απάντησή σου;

